

İSVİÇRE MEDENÎ KANUNU'NA GÖRE KAYYIMLIK TÜRLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet AKÇAAL*

Öz

Yetişkinlerin korunmasına ilişkin mukayeseli hukuktaki gelişmeleri müteakiben, İsviçre Hukuku'nda da köklü değişiklikler yapılmıştır. Bunlardan en önemlisi, vasilik, kanunî danışmanlık ve kayyımlik şeklindeki çeşitli tedbirlerin yerine, görevle bağlantılı tek bir resmî tedbir türü olarak kayyımliğin öngörülmesidir. Bu kapsamda ise, kayyımliğin türleri, en hafifinden en ağırına doğru sıralanmaktadır (İMK. m. 393-398). İşte, çalışma kapsamında bahsi geçen türler incelenmiştir. Zira, mehz Kanun'daki inceleme konusu yenilik, Türk Medenî Kanunu'nun seyri bakımından da ziyadesiyle önemlidir. Ancak, yeni hükümlerin daha iyi ortaya konulabilmesi, öncelikle eski hükümlere göre kayyımlik müessesesinin açıklanmasını gerektirir. Dolayısıyla, çalışma kapsamında önce değişiklikten önceki düzenlemelere göre kayyımlik ve türleri açıklanmıştır. Sonra ise, mevcut hükümler kapsamında kayyımliğin türleri tek tek incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Türk-İsviçre Medenî Kanunu, Yetişkinlerin korunması hukuku, Kayyımlik, Temsil Kayyımliğı, Yönetim Kayyımliğı

THE TYPES OF CURATORSHIP UNDER THE SWISS CIVIL CODE

Abstract

After the new legislation in comparative law, The Swiss Civil Code was amended fundamentally regarding the legal protection of adults, too. As the

---

* Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi (e-posta: mehmetakcaal@hotmail.com) (Makalenin Geliş Tarihi: 21.09.2018) (Makalenin Hakemlere Gönderim Tarihleri: 17.09.2018-05.10.2018/Makale Kabul Tarihleri: 23.10.2018-18.10.2018)

most important amendment, a unique official measure is vorseen in the Code instead of three types of measures (guardianship, curatorship and statutory advisor). The types of curatorship are classified from the lightest one to the strongest one in the Code (SCC. Art. 393-398). The types are analysed in this study. Because new legislation under the reference code is highly important for the Turkish Civil Code, as well. At first, it is necessary to be explained the curatorship according to the old provisions under the code. So the curatorship and its types under the old code is anaysed firstly. After that, the new types of the curatorship are the subject of this study.

Keywords

Turkish-Swiss Civil Code, Law of legal protection of adults, Curatorship, Representative curator, Administrative curator

§ 1. GİRİŞ

İsviçre Medenî Kanunu'nun "Aile Hukuku" Kitabı'nın "Vesayet" başlıklı Üçüncü Kısımındaki hükümleri (İMK. m. 360-455), birtakım değişiklikler haricinde yürürlük tarihi olan 1 Ocak 1912'den itibaren esas itibariyle korunmuştur. Buna göre, değişiklikten önce İsviçre Medenî Kanunu'nda öngörülen görevle bağlantılı resmî tedbirler, vasilik (m. 368-372; TMK. m. 404-408), kayımlık (m. 392-394; TMK. m. 426-428) ve kanunî danışmanlık (m. 395; TMK. m. 429)'tı. Ancak, İsviçre Vesayet Hukuku, günümüzdeki şartlara ve anlayışa uymadığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Zira, bahsi geçen tedbirler, tipe bağlılık ilkesi gereğince, şartları ve sınırları önceden öngörülen belirli birtakım muhtevaya sahiptirler¹. Tedbir türlerine ilişkin bu katı anlayış ise, orantılılık (ölçülülük) ilkesine aykırı olarak somut olaydaki ihtiyaçların çok sınırlı bir biçimde dikkate alınmasına yol açmaktadır. Hâlbuki, belirli tip ve muhtevadaki (standart) değil, kişiye ve olaya özgü tedbirlerin alınması daha doğru olur. Böylece, resmî makamlardan somut olay çerçevesinde ve ancak gerektiği kadarıyla destek sağlanır. Üstelik, kendi kaderini belirleme hakkı ve ilgilinin kendine bizzat bakmasına yardım etme imkânı da, Kanun'un yürürlüğe girdiği döneme nazaran artık daha ön plândadır. İşte, bütün bu gerekçelerle İsviçre Medenî Kanunu'nda değişiklik yapılması kaçınılmaz bir hal almıştır².

Yukarıdaki eleştiriye uygun olarak İsviçre Federal Hükümeti tarafından hazırlanan tasarı, 19 Aralık 2008 tarihinde kabul edilmiş olup, 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır³. Böylece, Türk Medenî Kanunu ile uyumlu olan mehz Kanun'daki m. 360 ilâ m. 456 arasındaki hükümler tamamen değiştirilmiştir. Böylece, Üçüncü Kısım'da vesayet yerine, yetiş-

¹ Vesayet hukukuna hâkim olan ilkelerden tipe bağlılık ve tip sınırlılığı ilkesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Dural**, Mustafa/**Öğüz**, Tufan/**Gümüş**, M. Alper: Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku, C. 3, İstanbul 2015, s. 394.

² Botschaft zur Änderung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Erwachsenenschutz, Personenrecht und Kindesrecht), Bern 28 Juni 2006, Bundes Blatter, s. 7002-7003; **Yavuz**, Cevdet/**Erlüle**, Fulya/**Topuz**, Murat: Yeni Vesayet Hukukuna Doğru: Yetişkinlerin Korunması Hukuku (İsviçre Örneği), İstanbul 2017, s. 7 vd.; **Sargin**, Fügen: Yetişkinlerin Milletlerarası Plânda Korunmasına Dair La Haye Sözleşmesi, AÜHFD., C. 52, S. 2, 2003, s. 4.

³ Değişikliğin kanunlaşma süreci hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Kaplan**, İbrahim: İsviçre Medeni Kanunu'nun (ZGB'nin) Yetişkinlerin Korunmasına İlişkin Yeni Hükümlerinin Değerlendirilmesi, TBBD., S. 137, 2018, s. 375 vd.

kinlerin korunması hukukuna ilişkin yeni hükümler ihdas edilmiştir⁴. Bu kapsamda, yukarıda sayılan resmî tedbirlerin yerine, İMK. m. 390 vd.'nda yeknesak bir biçimde kayyımlik müessesesi yer almaktadır⁵. İçinde bulunduğu durum sebebiyle işlerini yapamayan ve başka bir biçimde yeterince korunamayan kimselerin menfaati artık daha da dikkate alınmaktadır.

İsviçre Hukuku'ndaki değişiklik, yetişkinlerin korunması hukukundaki ilk gelişme değildir. Mukayeseli hukukta bu alana ilişkin ilk önemli değişiklik 1983 yılında Avusturya'da gerçekleşmiştir. Bunu, sırasıyla Almanya⁶ (1990), Danimarka (1995), İspanya (2003), İtalya (2004), İngiltere (2005), Fransa (2009), İsviçre (2013) ve Belçika (2014) takip etmiştir⁷. İsviçre Hukuku'ndaki reformun incelenmesinin sebebi ise, İsviçre Medenî Kanunu'nun Türk Medenî Kanunu için mehzaz nitelikte olmasıdır. Bu

⁴ Yetişkinlerin korunması hukuku (İMK. m. 360 vd.) kapsamında öngörülen tedbirler ikiye ayrılır. Bunlar, “resmî tedbirler” ve “resmî olmayan tedbirler”dir. Resmî olmayan tedbirlerin de iki türü mevcuttur. İlk olarak, “ilgilinin kendisine bakılmasına ilişkin tedbirler”, bakım vekâleti (İMK. m. 360 vd.) ile hastalık halinde uygulanacak tedbirleri (İMK. m. 370 vd.) kapsar. İkinci olarak, “kanunî tedbirler” ise, eşin veya kayıtlı hayat arkadaşının temsili (İMK. m. 374 vd.), tıbbî tedbirlere ilişkin temsil (İMK. m. 377 vd.) ile bakım veya huzurevinde kalmaya ilişkin tedbirleri (İMK. m. 382 vd.) ihtiva eder. Bununla birlikte, çalışma konusu olan kayyımlik, resmî bir tedbir olarak öngörülmektedir. Resmî tedbirler ise, kendi içinde “görevle bağlantılı tedbirler” ve “görevle bağlantılı olmayan tedbirler” şeklinde ikiye ayrılırlar. İşte, görevle bağlantılı resmî tedbirler, kayyımlik müessesidir (İMK. m. 390 vd.). Görevle bağlantılı olmayan tedbirler kapsamında ise, yetişkinleri koruma makamının gerekli gördüğü tedbirler (İMK. m. 392) ve bakım evine yerleştirme (İMK. m. 426 vd.) imkânları mevcuttur. Bkz. <http://kesb.sg.ch/kes-recht/erwachsenenschutz/>, (Erişim Tarihi: 19.09.2018).

⁵ Kanunî danışmanlık müessesesi, Kanun'dan tamamen çıkarılmıştır. Keza, vesayet hukukuna ilişkin eski hükümlerin (İMK. m. 360 vd.) aksine, vasilik müessesesi de yetişkinlerin korunması hukukuna ilişkin hükümlere dahil edilmemiştir. Ancak, soybağının hükümleri (İMK. m. 270 vd.) kapsamındaki Beşinci Ayırım, kendisine vasi atanan küçükler hakkındadır (İMK. m. 327a-327c). Bahse konu hükümler de, çalışma konusu değişikliklerle birlikte Kanun metnine dahil edilmiştir. Bu itibarla, çocukları koruma makamı tarafından velâyet altında bulunmayan her çocuğa bir vasi atanır (İMK. m. 327a; TMK. m. 404/I).

⁶ Yetişkinlerin korunmasına ilişkin Alman Hukuku hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Palandt**, Otto: Bürgerliches Gesetzbuch, Bd. 7, 65. Auf., München 2006, s. 2082 vd.

⁷ **Ballansat-Aebi**, Suzanne: Erwachsenenschutzrechtsreformen im deutschen und französischen Sprachraum: Terminologische Entwicklung und Übersetzungsprobleme, Paralleles, S. 30/1, Nisan 2018, s. 38. Yetişkinlerin korunmasına ilişkin bahsi geçen yeni düzenlemeler, meselâ, Avusturya'da ABGB. § 268-284h; Almanya'da BGB. § 1896-1908i; Fransa'da CC. Art. 414-515; Belçika'da BCC. Art. 491-502 hükümleridir.

sebeple, çalışma konusu mes'ele, Türk Medenî Kanunu'nun gelecekteki seyri bakımından Türk Hukuku'nu ziyadesiyle yakından ilgilendirmektedir.

Yetişkinlerin korunmasına ilişkin değişiklikler, sadece millî hukuklarla da sınırlı değildir, milletlerarası hukukta da bazı gelişmeler söz konusudur. Bu kapsamda, 13 Ocak 2000 tarihli Yetişkinlerin Milletlerarası Plânda Korunmasına İlişkin La Haye Sözleşmesi misaldir⁸. Ancak, hemen belirtilmelidir ki, bu Sözleşme, daha ziyade kendi ülkesinde oturmayıp, korunmaya muhtaç olan yetişkinler hakkındadır. Bu kapsamda, yetişkinleri koruma makamının yetkisi ve uygulanması gereken hukuk mes'eleleri çözümlenmektedir. Ne var ki, yetişkinlerin korunmasının maddî hukuk boyutuna dair herhangi bir milletlerarası sözleşme ise henüz bulunmamaktadır⁹.

§ 2. DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCEKİ DÜZENLEME GEREĞİNCE KAYYIMLIK MÜESSESESİ

I. Genel Olarak

Her şeyden önce ifade edilmelidir ki, değişiklikten önceki düzenlemeler, Türk Hukuku bakımından halen yürürlükte olan hükümlerdir. İsviçre Hukuku bakımından her ne kadar bahse konu hükümler eski de olsa, Türk Hukuku için aynen geçerlidir. Dolayısıyla, eski-yeni hüküm ayırımı ancak İsviçre Hukuku'na münhasırdır. Bu kapsamda, kayyım, İsviçre Medenî Kanunu'nun eski halinde vesayet organlarından biri olarak öngörülmekteydi¹⁰. Değişiklikten önceki İMK. m. 367/II hükmü gereğince, kayyımın görevi, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmekti (TMK. m. 403/II)¹¹. Yani, vasiden farklı olarak, kayyımın görev ve yetkilerinde genellik değil, aksine özellik söz konusuydu¹². Bununla beraber, Kanun'da aksi belir-

⁸ Türkiye'nin aksine, İsviçre, bahsi geçen Sözleşme'ye taraftır. **Ballansat-Aebi**, s. 39, dpn. 3. Bahse konu Sözleşme hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Sargın**, s. 1 vd.

⁹ **Ballansat-Aebi**, s. 39.

¹⁰ Türk Hukuku bakımından halen yürürlükte olan bahse konu hüküm (TMK. m. 396), değişiklikle birlikte İsviçre Medenî Kanunu'nda yer almamaktadır.

¹¹ Eski İMK. m. 367: "(2) *Kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek üzere atanır* (Der Beistand ist für einzelne Geschäfte eingesetzt oder mit Vermögensverwaltung betraut)".

¹² **Tekinay**, Selâhattin S.: Türk Aile Hukuku, İstanbul 1966, s. 520-521; **Öztaş**, Bilge: Aile Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2004, s. 752; **Akıntürk**, Turgut/**Ateş Karaman**, Derya: Türk Medenî Hukuku, C. 2, 19. Baskı, İstanbul 2016, s. 497; **Özğür**, Ali İhsan: Velâyet-Vesayet-Soybağı Evlât Edinme Hukuku, Diğer Eşin Rıza ve Onamına Bağlı

tilmedikçe, vasi hakkındaki hükümler kayyım hakkında da uygulanacağı öngörülmekteydi (TMK. m. 403/III)¹³.

Kayyım atanmış olması, temsil edilen veya işi görülen kişinin fiil ehliyetinde herhangi bir değişikliğe yol açmazdı¹⁴. Bu sebeple, bahsi geçen kişi, kendisine kayyım atanmadan önce fiil ehliyetine göre hangi kategoriye dahilse, yine aynı durumunu korurdu (TMK. m. 458)¹⁵.

Kayyımın atanması bakımından yetkili makam da, yeni hükümlere nazaran farklıdır. Zira, değişiklikten önceki İMK. m. 396 (TMK. m. 430) gereğince, kayyım vesayet makamı tarafından atanmaktaydı. Bu kapsamda, temsil kayyımı, kendisine kayyım atanacak kimsenin yerleşim yeri vesayet makamı tarafından atanırdı. Yönetim kayyımında ise, malvarlığının esas kısmının yönetildiği veya temsil edilen kimsenin payına düşen malların bulunduğu yer vesayet makamı yetkiliydi¹⁶.

II. Değişiklikten Önceki Düzenleme Gereğince Kayyımlığın Türleri

Kayyımlık müessesesi, değişiklikten önce esas itibarıyla İMK. m. 392 vd. (TMK. m. 426 vd.)'nda öngörülmekteydi. Bahse konu hükümlerden hareketle, değişiklikten önce İsviçre Medenî Kanunu'nda üç tür kayyımlıktan

---

İşlemler, 3. Baskı, Ankara 2007, s. 812-813; Elpe, M. Nezih: Vasilik ve Kayyımlık Hukuku, Ankara 1967, s. 45.

¹³ Eski İMK. m. 367: “(3) Aksi öngörülmedikçe, bu Kanun'daki vasiye ilişkin hükümler, kayyım için de geçerlidir (Für den Beistand gelten, soweit keine besonderen Vorschriften aufgestellt sind, die Bestimmungen dieses Gesetzes über den Vormund)”.

¹⁴ Bu sebeple de, kayyımlık, daha ziyade iradî temsil ilişkisine (TBK. m. 40 vd.) benzetilmektedir (Akıntürk/Ateş Karaman, s. 497).

¹⁵ Değişiklikten önceki İMK. m. 417: “(1) Kayyımlık, kanunî danışmanın katılımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, kendisine kayyım atanan kişinin fiil ehliyetinde herhangi bir etkide bulunmaz (Die Beistandschaft hat unter Vorbehalt der Bestimmungen über die Mitwirkung eines Beirates auf die Handlungsfähigkeit der verbeiständeten Person keinen Einfluss)”.

¹⁶ Gerçekten de, değişiklikten önceki İMK. m. 396: “(1) Kayyımın temsili, kayyıma ihtiyaç duyan kimsenin yerleşim yerindeki vesayet makamı tarafından belirlenir. (2) Malvarlığının yönetiminin belirlenmesi, bu malvarlığının esas kısmının yönetildiği veya temsil edilen kişiye düşen malların bulunduğu yer vesayet makamı tarafından sağlanır... (1) Die Vertretung durch einen Beistand wird für die der Beistandschaft bedürftige Person von der Vormundschaftsbehörde ihres Wohnsitzes angeordnet. (2) Die Anordnung einer Vermögensverwaltung erfolgt durch die Vormundschaftsbehörde des Ortes, wo das Vermögen in seinem Hauptbestandteil verwaltet worden oder der zu vertretenden Person zugefallen ist...”.

bahsetmek mümkündür. Bunlar, temsil kayımlığı, yönetim kayımlığı ve iradî (isteğe bağlı) kayımlıktır¹⁷.

A. Temsil Kayımlığı

İlk tür olan temsil kayımlığı, belirli işlerin görülmesi için atanır. Başka bir deyişle, kayyım, atandığı gerçek veya tüzel kişiyi belirli bir işte temsil etmek üzere görevlendirilir¹⁸.

Değişiklikten önce temsil kayımlığını (TMK. m. 426) düzenleyen hüküm, İMK. m. 392'ydı. Buna göre, vesayet makamı, Kanun'da özel olarak öngörülen hallerde ilgisinin talebi üzerine veya re'sen bir temsil kayımlığı atar. Aynı hükmün devamında, temsil kayımlığının atanması gereken hallerin neler olduğu tadadî biçimde sayılmaktadır. Bu kapsamda, ilk olarak ergin bir kişi için temsil kayımlığı atanabilir. Gerçekten de, ergin bir kişi, hastalığı, başka bir yerde bulunması vb. bir sebeple ivedi bir işini kendisi görebilecek veya temsilci atayabilecek durumda değilse böyledir. Temsil kayımlığı atanmasını gerektiren diğer bir hal ise, bir işte kanunî temsilci ile küçüğün veya kısıtlının menfaatinin çatışmasıdır. Uygulamada kayyım atanması daha ziyade bu kapsamda gerçekleşir. Aynı hükümde sayılan son hal, kanunî temsilcinin görevini yerine getirmesi bakımından hastalık gibi bir engelin bulunmasıdır¹⁹.

B. Yönetim Kayımlığı

İkinci tür olan yönetim kayımlığı, değişiklikten önce İMK. m. 393 hükmünde yer almaktaydı (TMK. m. 427). Yönetim kayımlığından maksat,

¹⁷ Bunlara ilâveten dördüncü bir tür olarak karma kayımlık için bkz. **Kılıçoğlu**, Ahmet M.: Medenî Hukuk, Temel Bilgiler, 6. Baskı, Ankara 2017, s. 377.

¹⁸ **Schynder**, Bernhard/**Murer**, Erwin: Berner Kommentar, Bd. II Das Familienrecht, 3. Abteilung, Die Vormundschaft, 1. Teilband, Systematischer Teil und Kommentar zu den Art. 360-397 ZGB, Bern 1984, s. 857-858; **Honsell**, Heinrich/**Vogt**, Peter Nedim/**Wiegand**, Wolfgang: Basler Kommentar, Zivilgesetzbuch I Art. 1-456 ZGB, 2. Auf., Basel-Genf-München 2002, s. 1915; **Zevkliler**, Aydın/**Ertas**, Şeref/**Havutçu**, Ayşe/**Aydoğdu**, Murat/**Cumaloğlu**, Emre: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler ve Özel Borç İlişkileri, Ana İlkeler, İzmir 2013, s. 372.

¹⁹ **Tuor**, Peter/**Schynder**, Bernhard/**Schmid**, Jörg/**Rumo-Jungo**, Alexandra: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 12. Auf., Zürich-Basel-Genf 2002, s. 502-503; **Honsell/Vogt/Wiegand**, s. 1915 vd.; **Dural/Öğüz/Gümüş**, s. 446 vd.; **Akıntürk/Ateş Karaman**, s. 498; **Özğür**, s. 910; **Kılıçoğlu**, s. 376.

herhangi bir kimse tarafından yönetilmeyen malvarlığını yönetip, gerekli önlemleri almak üzere atanan kayyımlık türüdür²⁰.

Temsil kayyımlığında olduğu gibi, hangi hallerde yönetim kayyımının atanması gerektiği hususu da tadadî olarak eski İMK. m. 393 hükmünde belirtilmektedir. Bunlardan ilki, kendisine kayyım atanan kişinin uzun süreden beri bulunamaması ve nerede oturduğunun da bilinmemesidir. Hükmün ikinci bendinde sayılan diğer bir kayyım atama sebebi ise, kısaca yetersizliktir. Yani, bir kişi malvarlığını kendi başına yönetmek veya bunun için temsilci atama gücünden yoksun olmasıdır. Ancak, bunun için, kişinin vesayet altına alınması için yeterli sebebin bulunmaması, yani kısıtlama hallerinin gerçekleşmemiş olması gerekir. Üçüncü bent gereğince, mirasçılık haklarında belirsizlik veya ceninin menfaatinin gerekli kılması da diğer bir sebeptir. TMK. m. 427, b. 4'ün aksine, değişiklikten önce de, tüzel kişilerin organlarından yoksun kalması İMK. m. 393 gereğince bir kayyımlık sebebi değildi. Zira, bahse konu bent, 1 Ocak 2008 tarihinde Kanun'da yapılan değişiklikle zaten yürürlükten kaldırılmıştır²¹. Bahse konu hükümde sayılan son hal ise, genel yarar amacına hizmet eden bir iş için halktan toplanan yardımı yönetme ve harcama yolunun sağlanamamış olmasıdır²².

Yönetim kayyımının görev kapsamı, Kanun'un değişiklikten önceki haline göre, malvarlığının yönetim ve korunması için gerekli olan işlerle, yani olağan işlemlerle sınırlıydı. Bunları aşan işlerin kayyım tarafından yapılması ise, temsil olunanın özel yetki vermesine, bu mümkün değilse, vesayet makamının iznine tâbiydi (m. 419)²³.

C. İradî Kayyımlık

Son tür olan iradî (ihtiyarî) kayyımlığın değişiklikten önce düzenlendiği hüküm ise, İMK. m. 394'tü. Buna göre, isteğe bağlı vesayetin şartları mevcut olduğu takdirde, ergin bir kişiye talebi üzerine kayyım atanabilirdi (TMK. m. 428)²⁴.

²⁰ Honsell/Vogt/Wiegand, s. 1919; Dural/Öğüz/Gümüş, s. 449; Akıntürk/Ateş Karaman, s. 498; Özüğür, s. 910-911; Kılıçoğlu, s. 376.

²¹ AS 2007 4791.

²² Honsell/Vogt/Wiegand, s. 1919-1920; Dural/Öğüz/Gümüş, s. 449 vd.; Akıntürk/Ateş Karaman, s. 499; Özmen, İsmail, Vesayet Hukuku Davaları, Ankara 1996, s. 313 vd.; Öztan, Medenî, s. 529.

²³ Honsell/Vogt/Wiegand, s. 2119 vd.; Dural/Öğüz/Gümüş, s. 454; Akıntürk/Ateş Karaman, s. 499; Öztan, Aile, s. 792.

²⁴ Honsell/Vogt/Wiegand, s. 1921.

İradî kayımlığın temsil kayımlığına mı, yoksa yönetim kayımlığına mı dahil olduğu hakkında doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre, bu, yönetim kayımlığının bir türüdür²⁵. Dolayısıyla, yaşlılığı, engelliliği, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetemediğini ispatlayan her ergin kişiye kendi isteği ile bir yönetim kayımlı atanabilir (TMK. m. 408). İkinci bir görüşe göre ise, burada temsil kayımlığının özel bir şekli söz konusudur. İradî kayımlık, sadece belli bir işi veya belli konudaki işleri yapar²⁶. Üçüncü görüş tarafından iradî kayımlık kendine özgü (sui generis) bir müessese olarak nitelendirilmektedir. Çünkü, burada, malvarlığının yönetimine ve ilgili kişinin bakımına dair kayımlık kapsamlı ve devamlı birtakım görev ve yetkileri mevcuttur²⁷. Daha isabetli olan dördüncü görüşe göre ise, iradî kayımlık, karma bir kayımlık türüdür. Zira, bunun bir yönetim kayımlığı olduğu kabul edilirse, kayımlık, ergin kişinin belli bir işinde onu temsil edemez. Tam tersine, temsil kayımlığı görüşü kabul edildiği takdirde de, kayımlık, kendisi için atandığı kişinin belli bir malının yönetimini üstlenemez²⁸.

§ 3. MEVCUT DÜZENLEME GEREĞİNCE KAYIMLIK MÜESSESESİ

I. Genel Olarak

Eski düzenlemenin aksine, yeni hükümlere göre, kayımlık yetişkinleri koruma makamı tarafından atanır²⁹. Bu konuda yetki, ilgili kişinin yerleşim yerindeki yetişkinleri koruma makamına aittir (İMK. m. 390/I, m. 442/I). Bahse konu makamın kararlarına karşı ise yetkili mahkemede itiraz edilebilir (İMK. m. 450/I).

Kayımlık atanması için aranan sübjektif şartlar, İMK. m. 390/I'de düzenlenmektedir. Buna göre, ilk olarak, reşit³⁰ bir kişi, zihni engel³¹, psikolojik

²⁵ Dural/Öğüz/Gümüş, s. 452-453.

²⁶ Tekinay, s. 536.

²⁷ Honsell/Vogt/Wiegand, s. 1921.

²⁸ Akıntürk/Ateş Karaman, s. 499-500; Öztan, Aile, s. 793.

²⁹ İsviçre Hukuku'ndaki kayımlık müessesinin müteakabili, Alman Hukuku'nda BGB. § 1896 vd. gereğince "hukukî danışmanlık (rechtliche Betreuung)"; Avusturya Hukuku'nda ABGB. § 268 vd.'na göre "resmî vekillik (Sachwalterschaft)"; Fransız Hukuku'nda CC. Art. 414 vd.'nda "adli koruma (judicial protection), vesayet (tutorship) ve kayımlık (curatorship)" ile Belçika Hukuku'nda BCC. Art. 491 vd.'nda "danışmanlık (Betreuung)"tır. Bkz. Ballansat-Aebi, s. 40.

³⁰ Değişiklikten önceki düzenlemeden farklı olarak, kanunkoyucu tarafından, "ergin (mündig)" yerine, "reşit (volljährig)" deyimini tercih edilmektedir. Nitekim, meselâ, İMK.

rahatsızlık³² veya kişiliğindeki başka bir zayıflık halinden dolayı işlerini kısmen ya da tamamen yerine getiremediği takdirde kendisine kayyım atanır (İMK. m. 391/I, b. 1)³³. Görüldüğü üzere, reşit bir kişiye kayyım atanması için içinde bulunduğu zayıflık hali tek başına yeterli değildir, aynı zamanda hem işlerini göremeyecek hem de başkasını yetkilendiremeyecek durumda olması da gerekir³⁴.

İkinci olarak, reşit kişinin, ayırt etme gücünü geçici kaybetmesi veya başka bir yerde bulunması sebebiyle yapılması gereken (ivedi) işini kendisi görebilecek veya bir temsilci atayabilecek durumda olmaması da yeterlidir (İMK. m. 391/I, b. 2). Bahse konu hüküm, eski düzenleme kapsamında temsil kayyımılığı bakımından öngörülen halin (m. 426/I, b. 1) yerine ikame edilmektedir. Böylece, kayyım atanırken, yerine getirilmesi gereken işlemlerin ivedi olup olmadıklarına bakılmaksızın bir değerlendirmede bulunulur³⁵.

m. 14'te de durum böyledir. Buna göre, “*on sekiz yaşını dolduran herkes reşittir (Volljährig ist, wer das 18. Lebensjahr zurückgelegt hat)*”.

³¹ İMK. m. 16'daki değişiklik gereğince, “zihni engel (geistiger Behinderung)”, “akıl zayıflığı (Geistesschwäche)” deyiminin yerine kullanılmaktadır (**Kaplan**, s. 396). Zihni engelden maksat, doğuştan veya sonradan edinilen, çeşitli aşamalarındaki akli rahatsızlıklardır (**Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 88-89; BBl, s. 7043).

³² “Psikolojik rahatsızlık (psychische Sötrung)”, eski düzenlemedeki “akıl hastalığı (Geisteskrankheit)” deyiminin yerine kullanılmaktadır. Buraya, psikoz ve psikopatide olduğu gibi, psikiyatri bilimi tarafından bilinen hastalık türleri dahildir. Meselâ, bunama, özellikle de yaşlılardaki bunama bu kapsamdadır. Keza, her ne kadar açıkça zikredilmemiş olsa da, alkol ve uyuşturucu gibi bağımlılık hastalıkları da böyledir (**Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 89; BBl, s. 7043).

³³ Bahse konu hükümdeki zayıflık halleri tahdidî değildir. Dolayısıyla, olağan dışı bir deneyimsizlik veya kötü yönetim halinde olduğu üzere, hem görme hem de işitme engeli veya ağır felç gibi ender görülen fizikî rahatsızlıklarda da kayyım atanabilir (BBl, s. 7043).

³⁴ Benzer bir düzenleme Alman Medenî Kanunu'nda da mevcuttur. Gerçekten de, BGB. § 1896 (1)'e göre, “*Reşit bir kişinin psikolojik bir hastalık veya fizikî, zihni ya da ruhî bir engel sebebiyle işlerini tamamen veya kısmen görememesi halinde, talebi üzerine veyahut re'sen danışmanlık mahkemesi tarafından ona bir danışman atanır (Kann ein Volljähriger auf Grund einer psychischen Krankheit oder einer körperlichen, geistigen oder seelischen Behinderung seine Angelegenheiten ganz oder teilweise nicht besorgen, so bestellt das Betreuungsgericht auf seinen Antrag oder von Amts wegen für ihn einen Betreuer)*”. Hukukî danışmanlığın şartlarına ilişkin söz konusu hüküm hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Palandt**, s. 2085 vd.

³⁵ BBl, s. 7043.

Kayım, ilgisinin veya yakının talebi üzerine ya da re'sen atanır. Ayrıca, kayımanın atanmasında aile üyelerinin ve üçüncü kişilerin üstlenmiş oldukları külfetler de dikkate alınır (İMK. m. 390/II-III).

Kayımlık, Kanun'da açıkça orantılılık ilkesine uygun bir tedbir olarak öngörülmektedir³⁶. Gerçekten de, yetişkinleri koruma makamı, kayımanın görev alanını ilgili kişinin ihtiyaçlarına uygun olarak belirler (İMK. m. 391/I). Nitekim, kayımlığın hangi türünün seçilmesi gerektiği hususu da bu çerçevede belirlenir. Keza, hangi münferit tedbirlerin alınmasının uygun olduğu da kişiye özgü bir biçimde tespit edilir. Meselâ, kayıym, kazancın yönetilmesi veya bağışlama işlemine katılım için atanabilir³⁷. Zira, kayımanın görev alanına, ilgili kişinin bakımı, malvarlığının yönetimi ile hukukî işlemlerin yapılması konuları dahildir (İMK. m. 391/II)³⁸.

Kayımlık, ilgili kişinin ölümü halinde kendiliğinden sona erer (İMK. m. 399/I). Bunun haricinde ise, kayımanın görevi, ilgisinin veya bir yakınının talebi üzerine ya da re'sen yetişkinleri koruma makamı tarafından sona erdirilir. Yani, eski düzenlemenin (m. 439/I; TMK. m. 477) aksine, kayımlık, görevlendirildiği işin bitirilmesiyle değil, yetişkinleri koruma makamı tarafından alınan bir sona erdirme kararıyla ortadan kalkar³⁹. Ancak, bunun için, kayımanın atanmasını gerektiren halin ortadan kalmış olması aranır (İMK. m. 399/II).

II. Mevcut Düzenleme Gereğince Kayımlığın Türleri

Yukarıda⁴⁰ açıklandığı üzere, yetişkinlerin korunmasına dair hükümler yürürlüğe girmeden önce İsviçre Medenî Kanunu'nda kayımlık 3 türden

³⁶ Orantılılık ilkesinden maksat, yetişkinleri korunması için alınan tedbirlerde amaç-araç uygunluğunun sağlanmasıdır (Dural/Öğüz/Gümüş, s. 394).

³⁷ Yavuz/Erlüle/Topuz, s. 90; BBL, s. 7044.

³⁸ Bununla birlikte, kayımanın, Kanun'da sayılan bazı işlemlerde yetişkinleri koruma makamının iznini alması gerekir. Bunlar, eski düzenlemede (m. 421-422; TMK. m. 462-463) olduğu gibi, İMK. m. 416/I'de tek tek sayılmaktadır. Ancak, her iki düzenleme arasındaki ilk fark, vesayet ve denetim makamının yerine, tek yetkili olarak yetişkinleri koruma makamının belirlenmiş olmasıdır. Diğer bir fark ise, önceki düzenlemenin aksine (m. 422, b. 1; TMK. m. 463, b. 1), evlât edinme gibi bazı işlemlerde yetkili makamın izninin aranmamış olmasıdır. Diğer taraftan, İMK. m. 416 hükmü, katılım kayımlığında uygulanamaz. Zira, katılım kayımlığı kayımanın izniyle de olsa daima ilgili kişinin işlerini bizzat görmesini gerektirir. İMK. m. 416 hükmünde ise, açıkça kayımanın temsilci olarak yaptığı işlemlerden bahsedilmektedir (BBL, s. 7056).

³⁹ Değişiklikten önce öngörülen sona erme halleri için bkz. Öztan, Bilge: Medenî Hukukun Temel Kavramları, 21. Baskı, Ankara 2006, s. 530.

⁴⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. § 2, II.

ibaretti. Hâlbuki, yeni düzenlemeyle birlikte, İsviçre Medenî Kanunu'nda altı tür kayyımlik düzenlenmektedir⁴¹. Bunlar, refakat kayyımlığı, temsil kayyımlığı, yönetim kayyımlığı, katılım kayyımlığı, karma kayyımlik ve kapsamlı kayyımliktir. İşte, aşağıda bahse konu türler ayrıntılı olarak incelenmiştir.

A. Refakat Kayyımlığı

Kayyımliğin İsviçre Medenî Kanunu'nda öngörülen ilk türü, “refakat kayyımlığı (Begleitbeistandschaft)”dır⁴². Refakat kayyımlığının kanunî dayanağı, İMK. m. 393'tür⁴³. Refakat kayyımlığında, yardıma muhtaç olan kişi⁴⁴, belirli işlerde desteğe ihtiyaç duyar. Refakat kayyımlığı, kayyımliğin en basit (yalın) türüdür. Gerçekten de, yardıma muhtaç kişinin fiil ehliyeti ile hukukî işlem serbestisi bu durumdan etkilenmez. Nitekim, bu husus, İMK. m. 393/II'de açıkça ifade edilmektedir. Dolayısıyla, böyle bir kişi, serbestçe istediği hukukî işlemde bulunabilir⁴⁵.

Refakat kayyımlığı, iradî kayyımliğin yerini almaktadır. Zira, iradî kayyımlikta olduğu üzere, refakat kayyımlığı için de yardıma muhtaç kişinin tedbire razı olması şartı aranır. Dolayısıyla, bahse konu tedbir ancak başka bir kimsenin refakatine razı olan kişiler bakımından söz konusu olur. Hâlbuki, Tasarı'nın önceki haline göre, refakat kayyımlığının yardıma muh-

⁴¹ **Kaplan**, s. 393. İsviçre Medenî Kanunu'nun değiştirilmesine dair Kanun'un genel gerekçesine göre ise, kayyımlik dörde ayrılmaktadır. Bunlar, refakat kayyımlığı, temsil kayyımlığı, katılım kayyımlığı ve kapsamlı kayyımliktir (BBI, s. 7003). Refakat kayyımlığı, temsil kayyımlığı, katılım kayyımlığı, karma kayyımlik ve genel kapsamlı kayyımlik şeklinde beşli ayırım için ise bkz. **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 92 vd.

⁴² Aynı deyim için bkz. **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 92. Bunun yerine, “belirli işlerle birlikte hareket kayyımlığı” deyimini için bkz. **Kaplan**, s. 393.

⁴³ İMK. m. 393: “(1) Refakat kayyımlığı, yardıma muhtaç kişinin belirli işlerde refakat tarzında bir yardıma ihtiyaç duyması halinde, onun rızasıyla kurulur. (2) Refakat kayyımlığı, ilgili kişinin fiil ehliyetini sınırlandırmaz. (1) Eine Begleitbeistandschaft wird mit Zustimmung der hilfsbedürftigen Person errichtet, wenn diese für die Erledigung bestimmter Angelegenheiten begleitende Unterstützung braucht. (2) Die Begleitbeistandschaft schränkt die Handlungsfähigkeit der betroffenen Person nicht ein”.

⁴⁴ Yetişkinlerin korunması hukuku kapsamında Kanun'da yardıma muhtaç kişi (hilfsbedürftigte Person)'den bahsedilmektedir. Meselâ, İMK. m. 388/I, m. 389/I, 393/I, 394/I, 396/I, m. 398/T'de böyledir. İlgili kişi (betroffene Person) deyimini de, m. 388/II'de olduğu gibi Kanun'da aynı anlamda olmak üzere kullanılmaktadır. Dolayısıyla, çalışma kapsamında ilgili kişiden maksat, yardıma muhtaç kişidir.

⁴⁵ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 92; BBI, s. 7045; **Kaplan**, s. 393.

taç kişinin rızası olmasa dahi kurulması mümkündür. Ne var ki, söz konusu hüküm bu şekilde pek çok eleştiriye maruz kalmıştır. Bu hususa ilişkin ilk görüş, refakat kayyımının değişiklik metninden çıkarılması olmuştur. Diğer görüş ise, yardıma muhtaç kişinin rızasının aranması şeklindeydi. Zira, kayyımın bu en yalın halinin ilgilinin rızası hilafına işletilip, ona yardım sağlanması düşünülemezdi. Nitekim, değişiklikten önce İMK. m. 394⁴⁶ (TMK. m. 428)'te düzenlenen iradî kayyımın uygulamada geniş ölçüde yaygınlaşması sebebiyle burada ikinci görüş tercih edilmiştir. Dolayısıyla, bu ihtimalde, kayyım, yardıma muhtaç kişinin onayı ile kurulur (İMK. m. 393/I)⁴⁷.

B. Temsil Kayyımı

Kayyımın ikinci türü, temsil kayyımı (Vertretungsbeistandschaft)⁴⁸ olup, refakat kayyımının devamında (İMK. m. 394⁴⁹,te) düzenlenmektedir. Temsil kayyımında, kayyım, ilgili kişiyi yetişkinleri koruma makamı tarafından belirlenen görev alanı (İMK. m. 391⁵⁰) çerçevesinde

⁴⁶ Gerçekten de, İsviçre Medenî Kanunu'nun değişiklikten önceki haline göre, İMK m. 394: “*Ergin bir kişinin kendi isteğine bağlı kısıtlanmasının şartları varsa, onun talebi üzerine bir kayyım atanabilir* (Einer mündiger Person kann auf ihr Begehren ein Beistand gegeben werden, wenn die Voraussetzungen der Bevormundung auf eigenes Begehren vorliegen)”.

⁴⁷ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 92; BBl, s. 7045.

⁴⁸ İMK. m. 394-395'in üst başlığı “temsil kayyımı (Vertretungsbeistandschaft)” şeklindedir. Bu kapsamda, temsil kayyımı, İMK. m. 394'te genel olarak, m. 395'te ise malvarlığının yönetimde temsil kayyımı olarak düzenlenmiştir. Ancak, kanaatimizce bahsi geçen her iki türün ayrı ayrı tasnif edilmesi gerekir. Dolayısıyla, genel temsil kayyımı ve malvarlığının yönetimde temsil kayyımı yerine, bu çalışmada “temsil kayyımı” ve “yönetim kayyımı” deyimleri tercih edilmiştir.

⁴⁹ İMK. m. 394: “(1) *Temsil kayyımı, yardıma muhtaç kişinin belirli işlerini göremediği ve dolayısıyla temsil edilmesinin gerektiği takdirde atanır.* (2) *Yetişkinleri koruma makamı, ilgili kişinin fiil ehliyetini buna uygun olarak sınırlandırabilir.* (3) *Fiil ehliyeti sınırlandırılmamış olsa bile, ilgili kişi, kayyımın fiillerini hesaba katar veya kabul eder.* (1) Eine Vertretungsbeistandschaft wird errichtet, wenn die hilfsbedürftige Person bestimmte Angelegenheiten nicht erledigen kann und deshalb vertreten werden muss. (2) Die Erwachsenenschutzbehörde kann die Handlungsfähigkeit der betroffenen Person entsprechend einschränken. (3) Auch wenn die Handlungsfähigkeit nicht eingeschränkt ist, muss die betroffene Person sich die Handlungen des Beistands oder der Beistandin anrechnen oder gefallen lassen”.

⁵⁰ İMK. m. 391'e göre, “(1) *Yetişkinleri koruma makamı, kayyımın görev alanını ilgili kişinin ihtiyaçlarına uygun olarak belirler* (Die Erwachsenenschutzbehörde umschreibt

temsil eder⁵¹. Dolayısıyla, kayyım görevlerini yerine getirirken bu kapsamda hareket etmek zorundadır. Ne var ki, yardıma muhtaç kişi ayırt etme gücüne sahip olduğu sürece, meselâ kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarda⁵² böyle bir temsil mümkün değildir (İMK. m. 19c⁵³)⁵⁴.

Kayyıma tanınan temsil yetkisi inhisarî (belli bir işlem için) olabileceği gibi, bunun aksi de mümkündür. Temsil yetkisinin inhisarî olması halinde, ilgili kişinin fiil ehliyeti de sınırlandırılabilir (İMK. m. 394/II). Meselâ, bahse konu kişinin malik olduğu bir daireye ilişkin kira sözleşmesi yapmamasına karar verilebilir. Böyle bir durumda, kendisine kayyım atanan kişi, diğer ihtimaller bakımından ise tasarruf yetkisini haizdir⁵⁵. Bu takdirde, yetişkinleri koruma makamının kararında fiil ehliyetinin sınırlandırıldığı hususu da belirtilmelidir. Görüldüğü üzere, burada İsviçre Medenî Kanunu'nun değişiklikten önceki haline nazaran önemli bir fark söz konusudur. Zira, yukarıda⁵⁶ ifade edildiği üzere, mevcut hükümlerin (İMK. m. 394/II, m. 396/

---

die Aufgabenbereiche der Beistandschaft entsprechend den Bedürfnissen der betroffenen Person)“.

⁵¹ Katılım kayyımında olduğu üzere, temsil kayyımlığı bakımından da “ihtiyaç ilkesi (Bedarfsprinzip)” geçerlidir. Yani, yetişkinleri koruma makamı, kayyımın görev alanını belirlerken, ilgilinin bizzat yapabildiği işlemleri kapsam dışında bırakmalıdır (BBl, s. 7016).

⁵² Kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan maksat, bizzat hak sahibi tarafından kullanılması zorunlu olan haklardır. Bunlar, üçüncü bir kişi, dolayısıyla da temsilci tarafından kullanılamaz. Meselâ, nişanlanma, evlenme gibi hakları bakımından durum böyledir. Ayrıntılı bilgi için bkz. **Ataay**, Aytekin: Medenî Hukukun Genel Teorisi, 3. Baskı, İstanbul 1980, s. 394 vd.; **Köprülü**, Bülent: Medenî Hukuk, Genel Prensipler-Kişinin Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1984; s. 64; **Özsunay**, Ergun: Medenî Hukuka Giriş, 5. Baskı, İstanbul 1986, s. 240; **Oğuzman**, M. Kemal/**Barlas**, Nami: Medenî Hukuk, 17. Baskı, İstanbul 2011, s. 161 vd.

⁵³ İMK. m. 19c: “(1) Ayırt etme gücüne sahip olup fiil ehliyeti bulunmayan kişiler, kanun tarafından kanunî temsilcinin rızasının arandığı haller saklı kalmak üzere, münhasıran şahsa bağlı hakları bizzat kullanırlar. (2) Bir hakkın, temsilci tarafından yapılamayacak kadar şahsa sıkı biçimde bağlı olmadığı hallerde ise, kanunî temsilci ayırt etme gücü olmayan kişi adına hareket edebilir (1) Urteilsfähige handlungsunfähige Personen üben die Rechte, die ihnen um ihrer Persönlichkeit willen zustehen, selbstständig aus; vorbehalten bleiben Fälle, in welchen das Gesetz die Zustimmung des gesetzlichen Vertreters vorsieht. (2) Für urteilsunfähige Personen handelt der gesetzliche Vertreter, sofern nicht ein Recht so eng mit der Persönlichkeit verbunden ist, dass jede Vertretung ausgeschlossen ist”.

⁵⁴ BBl, s. 7045-7046.

⁵⁵ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 93.

⁵⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. § 2, I.

II, m. 397, m. 398/III) aksine, bir kimseye kayyım atanmış olması, onun fiil ehliyetini herhangi bir şekilde etkilemezdi (m. 417; TMK. m. 458)⁵⁷.

Fiil ehliyeti sınırlandırılan kişinin kayyım tarafından temsil edileceği hallerde herhangi bir taahhüt veya tasarruf işleminde bulunması mümkün değildir. Ancak, ilgili kişinin fiil ehliyeti birtakım işlemlere özgü olmak üzere de sınırlandırılabilir. Meselâ, yetişkinleri koruma makamı tarafından ilgili kişinin maliki olduğu apartman dairesine ilişkin kira sözleşmeleri yapamayacağına karar verilebilir. Bu durumda, bahse konu kişinin daire üzerindeki tasarruf yetkisi varlığını sürdürür. Ne var ki, böyle bir tedbir, ancak yardıma muhtaç kişinin içinde bulunduğu özel durum bunu gerekli kıldığı takdirde makûldür. Diğer taraftan, yetişkinleri koruma makamı tarafından fiil ehliyeti sınırlandırılmasa bile, ilgili kişi, kayyımın yaptığı işleri hesaba katmak veya bunlara razı olmak zorundadır (İMK. m. 394/III). İMK. m. 394/III'te açıkça düzenlenen bu husus, zaten İsviçre Medenî Kanunu'nun önceki halinde temsil kayyımlığı ve yönetim kayyımlığı bakımından da geçerliydi⁵⁸.

Değişiklikten önceki vesayet düzenlemesinde, özellikle de 417. maddede kayyım ve ilgili kişi tarafından birbiriyle çatışan hukukî işlemlerin yapılmasının mümkün olduğu hususu dikkate alınmıştır. Ancak, bu tarz işlemlerden hangisinin geçerli olduğu sorusu ise cevaplanmamıştır⁵⁹. Kanaatimizce de, daha ziyade borçlar hukuku ile bağlantılı bu mes'elenin yetişkinlerin korunması hukuku (İMK. m. 360 vd.) kapsamında özel olarak düzenlenmemiş olması isabetlidir.

C. Yönetim Kayyımlığı

Temsil yetkisi olmayan bir kayyım tarafından yardıma muhtaç kişinin malvarlığının yönetilmesi, pek mümkün değildir. Dolayısıyla, "II. Malvarlığının Yönetimi (Vermögensverwaltung)" başlıklı İMK. m. 395 hükmünün gerekçesine göre, burada temsil kayyımlığının özel bir türü düzenlenmektedir. Bununla birlikte, bahse konu kayyım türü, özelliklerinin daha iyi ortaya konulabilmesi için kanunkoyucu tarafından ayrı bir hükümde öngörülmektedir⁶⁰.

⁵⁷ Kayyımın geniş anlamda vesayete dahil bir tedbir olduğu hakkında bkz. **Dural/Öğüz/Gümüş**, s. 445.

⁵⁸ BBl, s. 7046.

⁵⁹ BBl, s. 7046.

⁶⁰ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 94; BBl, s. 7046.

İMK. m. 395 hükmündeki malvarlığı (Vermögen) deyimini, geniş anlaşılmalıdır. Bu itibarla, malvarlığı, hem dar anlamda malvarlığını hem de gelirleri kapsar⁶¹. Bu sebeple, kayyımın yetkisinin kapsamına, kural olarak hem yönetilen gelirden elde edilen tasarruflar hem de malvarlığından sağlanan gelirler dahildir (İMK. m. 395/II). Ancak, yetişkinleri koruma makamı tarafından yönetim yetkisinin kapsamına ilişkin aksi yönde bir karar verilmesi her zaman mümkündür⁶².

Malvarlığı gibi, yönetim deyiminin de geniş anlaşılması gerekir. Dolayısıyla, yönetim kavramı, her türlü fiilî ve hukukî işlemleri ihtiva eder. Bunlar ise, yönetilen malvarlığını korumaya, arttırmaya ve amacına uygun kullanmaya yönelik işlemler olup, her somut olayda farklılık arz eder. Meselâ, malvarlığının yönetimi, borçlandırıcı işlem veya tasarruf işleminin yapılması gibi, dava açma şeklinde de gerçekleşebilir⁶³.

Yeni düzenleme ile birlikte, değişiklikten önceki hükmün katı anlayışı da ortadan kaldırılmaktadır. Zira, mevcut düzenlemenin aksine, önceki hükme göre, yönetim kayyımlığı yardıma muhtaç kişinin malvarlığının tamamına ilişkin olabilir (m. 393; TMK. m. 427). Hâlbuki, yetişkinleri koruma makamının kararında somut olaydaki yönetimin, malvarlığının hangi kısmını ilgilendirdiğinin açıklanması gerekir. Nitekim, ücret gibi iratlara ilişkin yönetim halinde sıkça bu durum söz konusu olur. Zira, kayyımın, üçüncü kişi tarafından ifa edilen edimi ilgili kişi adına teslim alması mümkündür (İMK. m. 408/II, b. 1). Kayyımlık sebebiyle kişinin fiil ehliyetinin sınırlanması halinde ise, durum farklıdır. Bu takdirde, durumdan haberdar edilmesi şartıyla üçüncü kişinin (borçlunun) edimini kayyıma ifa etmesi kuraldır⁶⁴. Aksi takdirde, iyiniyetli borçlu karşısında kayyımın herhangi bir

⁶¹ Nitekim, önceki düzenlemenin (m. 393) aksine, mevcut Kanun'da kayyımın yönetimine gelirin de dahil olabileceği hususu açıkça düzenlenmektedir (İMK. m. 395/I).

⁶² **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 94; BBl, s. 7046.

⁶³ Nitekim, yönetim kayyımının hak ve yükümlülüklerinin kapsamı ayrıntılı olarak İMK. m. 408 vd.'nda düzenlenmektedir. Meselâ, İMK. m. 408'de malvarlığının yönetilmesine ilişkin kayyımın görev ve yetkilerinden bazıları düzenlenmektedir. Buna göre, kayyım, malvarlığını özenle yönetir, ayrıca bununla bağlantılı hukukî işlemleri yapar. Bu sayede, özen yükümlülüğünün haricinde, malvarlığının yönetimiyle ilgili hukukî işlemlerin tesisine de genel bir biçimde imkân tanınmaktadır (İMK. m. 408/I). Meselâ, gerektiğinde, kayyım, sürekli ihtiyaçları için ilgili kişiyi temsil edebilir (İMK. m. 408/II, b. 3). Her ne kadar, İMK. m. 408 hükmü yönetim kayyımlığına yönelik olsa da, malvarlığının yönetimini gerektiren diğer hallerde de uygulanır.

⁶⁴ İMK. m. 452/II'ye göre: "(2) Kayyımlığın ilgili kişinin fiil ehliyetini sınırlandırması halinde, borçluların borçlarından kurtulmaları için kayyıma ifada bulunmaları gerektiği bildirilir. Bildirimden önce iyiniyetli borçluların borçlarını ifa etmeleri halinde, kayyım

itirazda bulunması mümkün değildir (İMK. m. 452/II). Değişiklikten önceki düzenlemeye göre ise, ilgilinin gayriiradî ücretinin yönetimi ancak kısıtlılık halinde mümkündür⁶⁵.

Yönetim kayyımında, özü itibarıyla ikili bir model öngörülmektedir. Bahse konu modelde ilgilinin fiil ehliyeti ancak yetişkinleri koruma makamı tarafından açıkça karara bağlandığı takdirde değişiklik gösterir. Kural olarak, hem kanunî temsilcinin hem de ilgili kişinin meselâ bankadan para çekmesi mümkündür. Ancak, ilgili kişi, fiil ehliyeti sınırlandırılmaksızın, malvarlığı değerlerine ilişkin tasarrufta bulunma imkânından fiilen mahrum bırakılabilir (İMK. m.395/III)⁶⁶. Bunun için aranan ilk şart ise, yetişkinleri koruma makamının kararının varlığıdır. Zira, ilgili kişinin bu şekilde mahrum bırakılması kendiliğinden gerçekleşmez. İkinci olarak, böyle bir sınırlandırma, münferit bir malvarlığı değerine ilişkin olabilir. Bir hesaptaki para misalinde olduğu üzere böyle bir malvarlığı değerinin yetişkin koruma makamının kararında ise açık bir biçimde belirtilmesi gerekir. Bahse konu sınırlama, münferit malvarlığı değerine erişimin engellenmesini ihtiva eder. Ancak, fiil ehliyetine sahip olan kişi malvarlığı değeri üzerinde tasarrufta bulunabileceği için, burada hukuken güvence altına alınan bir durum söz konusu olur. Bunu, hesabın kilitlenmesi (bloke edilmesi) olarak da ifade etmek mümkündür. Dolayısıyla, burada özel bir maldan bahsedilemez. Zira, erişimi engellenen malvarlığı değerleri, ilgili kişiyi borçlarından muaf kılmaz⁶⁷.

İMK. m. 413/III'e göre, kayyım, görevi çerçevesinde üçüncü kişileri durumdan haberdar eder. Ayrıca, yetişkinleri koruma makamı, ilgilinin taşınmaz üzerinde tasarruf yetkisini kaldırır, durumun tapu kütüğüne şerh edilmesine de karar verir (İMK. m. 395/IV). Bu durumda, İMK. m. 178 (TMK. m. 199/III) benzeri bir tedbir söz konusudur⁶⁸.

---

buna itiraz edemez. (2) Schränkt die Beistandschaft die Handlungsfähigkeit der betroffenen Person ein, so ist den Schuldner mitzuteilen, dass ihre Leistung nur befreiende Wirkung hat, wenn sie diese dem Beistand oder der Beistandin erbringen. Vorher kann die Beistandschaft gutgläubigen Schuldnern nicht entgegengehalten werden”.

⁶⁵ BBl, s. 7047.

⁶⁶ Kanunkoyucu tarafından bahse konu düzenlemeyle bağlantılı olarak İMK. m. 409 hükmü de öngörülmektedir. Buna göre ise, “*kayyım, ilgili kişiye kendi malvarlığından makûl bir miktar değeri tahsis edebilir* (Der Beistand oder die Beistandin stellt der betroffenen Person aus deren Vermögen angemessene Beträge zur freien Verfügung)”.

⁶⁷ BBl, s. 7047.

⁶⁸ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 95; BBl, s. 7047.

Yönetim kayyımının görevlerinden defter tutma ayrıca önem arz eder. Bu durumda, kayyım tarafından yetişkinleri koruma makamıyla işbirliği halinde ve vakit geçirilmeksizin yönetilen malvarlığı değerlerinin defteri tutulur (İMK. m. 405/II). Ancak, kayyımın defter tutma görevi, malvarlığının yönetimini kapsayan tüm kayyımlık türleri için öngörülmektedir. Dolayısıyla, meselâ, kapsamlı kayyımlık halinde de kayyım tarafından yönetilen malvarlığı için defter tutulur⁶⁹.

D. Katılım Kayyımlığı

Türk Medenî Kanunu'nda olduğu üzere, İsviçre Medenî Kanunu'nun değişiklikten önceki halinde de kanunî (yasal) danışmanlık müessesesi mevcuttu. Fiil ehliyetini sınırlandıran kanunî danışmanlığın türleri ise, katılım danışmanlığı, yönetim danışmanlığı ve karma danışmanlıktı. İlk tür olan katılım danışmanlığı, İMK. m. 395/I hükmünde düzenlenmekteydi. Buna göre, kısıtlanması için yeterli sebep bulunmayan, ancak korunması bakımından fiil ehliyetinin sınırlanması gerekli görülen bir kişiye kanunî danışman atanabilirdi. Bu takdirde, aynı hükmün devamında sayılan işlemlerde kanunî danışmanın görüşünün alınması (katılması) gerekirdi. Burada dokuz bent halinde sayılan hukukî işlemler, tahdidî olup, ayrıca hüküm emredici nitelikteydi. Dolayısıyla, kıyasen dahi genişletilmesi mümkün olmayan bahse konu işlemlerin geçerliliği, kanunî danışmanın görüşünün alınmasına bağlıydı. Kanunî danışmanın katılımı, açık (sarih) veya örtülü (zımnî) olabileceği gibi, izin ya da onay şeklinde de gerçekleşebilirdi. Ancak, kanunî danışman, kanunî temsilci değildi. Zira, kanunî danışmanın ilgili kişi adına ve hesabına tek başına hukukî işlemlerde bulunması mümkün değildi. Dolayısıyla, böyle bir danışmanın katılımı ancak ilgili kişinin ayırt etme gücüne sahip olması halinde mümkündü. Gerçekten de, kendisine danışman atanan kişi ayırt etme gücüne sahip olmadığı takdirde, kanunî danışman böyle bir işlemi bizzat yapamazdı⁷⁰.

Katılım kayyımlığı (Mitwirkungsbeistandschaft), yukarıda bahsedilen katılım danışmanlığının karşılığıdır. Ancak, katılım kayyımlığının, değişiklikten önceki düzenlemeyle bağlantısı sınırlıdır. Zira, katılım danışmanlığı-

⁶⁹ Üstelik, eski hükümde (m. 398/III) olduğu üzere, şartlar gerektirirse, yetişkinleri koruma makamı, ilgili kişinin malvarlığının resmî defterinin tutulmasına karar verebilir. Bu defter, mirastaki resmî defterin alacaklılara karşı doğurduğu sonuçları doğurur (İMK. m. 405/III). İMK. m. 405/IV ise, yeni bir hükümdür. Buna göre, üçüncü kişiler defterin tutulması için gerekli bilgileri paylaşmakla yükümlüdür.

⁷⁰ BBl, s. 7047-7048.

nın aksine, katılım kayyımında kanunda mutlak surette öngörülen hukukî işlem kategorisi yoktur. Bunun yerine, katılım kayyımının bakımından tek ölçüt, ilgili kişinin somut olayda korunmaya muhtaç olup olmamasıdır. Gerçekten de, kayyımın görevlerinin kapsamı, yardıma muhtaç kişinin ihtiyaçlarına uygun olarak tespit edilir (İMK. m. 391/I). Burada ise, İMK. m. 396/I'de geçen “belirli işler (bestimmte Handlungen)” deyiminden ne anlaşılması gerektiği hususu önem arz eder. Bahsi geçen işler, katılım kayyımının görüşünü gerektiren haller olup, yetişkinleri koruma makamının kararında gösterilirler. Ancak, belirtilmelidir ki, kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarda kayyımın hukukî işleme katılımı mümkün değildir⁷¹.

Katılım kayyımının görüşünün alınmaması halinde müeyyide eksiklidir⁷². Bu takdirde, borçlandırıcı işlemlerde kanunî temsilcinin rızasının olmamasına ilişkin hükümler kıyasen uygulanır. Dolayısıyla, karşı taraf, kayyımdan, bizzat belirleyeceği veya hâkime tayin ettireceği uygun bir süre içinde işlemi onaylayıp onaylamayacağını bildirmesini ister. Kayyımın bahse konu işlemi onaylamaması halinde, karşı taraf da işlemle bağlı olmaksızın kurtulur (İMK. m. 19a/II). Bu durumda ise, taraflar yerine getirmiş oldukları edimlerin iadesini talep edebilirler (İMK. m. 19b/I, c. 1)⁷³.

E. Karma Kayyım

Karma (kombine) kayyım (Kombination von Beistandschaft)⁷⁴, kişiye özel tedbirlerin alınması gerektiği düşüncesinden hareketle oluşturulmuş bir türdür. Bahse konu esnek tedbir türü sayesinde ihtiyaca uygun hukukî yardım sağlanmış olur. Nitekim, bu konuda Kanun gerekçesinde de kabul edilen özdeyiş (motto), “Devletin gerektiği kadar çok yardımı, ve fakat mümkün olduğunca az müdahalesi”dir⁷⁵.

⁷¹ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 95; BBl, s. 7016.

⁷² Eksiklik müeyyidesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **von Tuhr**, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı (Çev. Cevat Edge), C. 1-2, 2. Baskı, Ankara 1983, s. 220-221; **Eren**, Fikret, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara 2017, s. 350; **Kocayusufpaşaoğlu**, Necip/**Hatemi**, Hüseyin/**Serozan**, Rona/**Arpacı**, Abdükdir: Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, C. 1, 5. Baskı, İstanbul 2010, s. 593 vd.; Tekinay, **Selâhattin S./Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Halûk/**Altıp**, Atilla: Tekinay Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993, s. 381; **Akıncı**, Şahin, Borçlar Hukuku Bilgisi Genel Hükümler, 10. Baskı, Konya 2017, s. 118; **Hatemi**, Hüseyin/**Gökayla**, K. Emre: Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, 4. Baskı, İstanbul 2017, s. 84.

⁷³ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 95; BBl, s. 7048.

⁷⁴ Karma kayyım yerine “birleşik kayyım” deyimini için bkz. **Kaplan**, s. 393.

⁷⁵ BBl, s. 7017.

Karma kayyımlik müessesesi, tek cümleden ibaret olan İMK. m. 397 hükmünde düzenlenmektedir. Buna göre, refakat kayyımliği, temsil kayyımliği ve katılım kayyımliği karma bir biçimde kurulabilir. Böylece, içinde bulunduğu duruma ve somut olayın kapsamına göre aynı kişi hakkında kayyımın refakati, temsili ve işleme katılımı seçenekleri aynı anda öngörülebilir. Ancak, hemen belirtmelidir ki, karma kayyımlik, kapsamlı kayyımlikten farklıdır⁷⁶. Diğer taraftan, karma kayyımlik kapsamındaki tedbirler ayrıca açıklandığı için burada tekrara yer verilmemiştir.

F. Kapsamlı Kayyımlik

Türk Medenî Kanunu'nda olduğu üzere, mehaz Kanun'un değişiklikten önceki halinde de, küçüklük ve kısıtlama, vesayeti gerektiren haller olarak düzenlenmişti. Küçükler bakımından vesayet, yeni düzenlemede de mevcuttur (İMK. m. 327a vd.)⁷⁷. Bununla birlikte, kısıtlı (entmündigt) deyimi, dolayısıyla da kısıtlılık halleri tamamen Kanun'dan çıkarılmıştır⁷⁸. Yeni düzenleme gereğince, kapsamlı kayyımlik (umfassende Beistandschaft) ise, fiil ehliyetini sınırlayan tarzdeki vesayet müessesesinin (kısıtlamanın) halefi olarak Kanun'da yer almaktadır⁷⁹. Hiç şüphesiz, bahse konu tedbir türü, kayyımliğin en nitelikli halidir.

Kapsamlı kayyımliğin kurulup kurulmaması bakımından esas belirleyici unsur, ilgili kişinin özel bir biçimde yardıma ihtiyaç duymasıdır. Zira, İMK. m. 398/I'e göre, kapsamlı kayyımlik, bir kişi özel olarak yardıma muhtaç olduğu takdirde kurulur. Hükümde de belirtildiği üzere, kişinin ayırt

⁷⁶ **Kaplan**, s. 393.

⁷⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. § 1.

⁷⁸ Bahse konu değişikliğe uygun olarak İMK. m. 17 hükmü de değiştirilmiştir. Zira, bahse konu hükmün eski haline göre, "Ayırt etme gücü bulunmayanların, küçüklerin ve kısıtlıların fiil ehliyeti yoktur (Handlungsunfähig sind die Personen, die nicht urteilsfähig, oder die unmündig oder entmündigt sind)". Hâlbuki, yeni düzenleme gereğince, "Ayırt etme gücü bulunmayanların, küçüklerin ve kendisine kapsamlı kayyım atanmaların fiil ehliyeti yoktur (Handlungsunfähig sind urteilsfähige Personen, Minderjährige sowie Personen unter umfassender Beistandschaft)". Ayrıca bkz. **Şahin**, Mustafa: İsviçre Medenî Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Türk Hukukunda Ayırt Etme Gücüne Sahip Küçük Ve Kısıtlıların (Sınırlı Ehliyetsizlerin) Nişanlanma Ehliyeti (TMK m. 16/I, 118/II), ABD., S. 4, 2014, s. 96-97.

⁷⁹ **Kaplan**, s. 381. Buna uygun olarak, İsviçre Medenî Kanunu'nun yürürlüğü ve uygulama şekli hakkındaki hükümlerde (m. 14/II, c. 1'de), önceki düzenleme gereğince kısıtlı olan kişilerin, yeni hükümlerin yürürlüğe girmesiyle birlikte kapsamlı kayyımliğa tabi kılınacağı öngörülmektedir.

etme gücünü sürekli tarzda kaybetmesi misalinde durum böyledir. Nitekim, ileri derecede bunama (demans) hastaları sürekli olarak ayırt etme gücünden mahrumdur. Gerçi sürekli ayırt etme gücünden mahrum olan kimselerin zaten fiil ehliyeti de mevcut değildir. Dolayısıyla, bu durumda kişiye kapsamlı kayyım atanmış olması, fiil ehliyetinde herhangi bir değişikliğe yol açmaz. Ancak, bu misalde de görüldüğü üzere, kapsamlı kayımlığa ancak çok istisnâî hallerde, yani son çare (ultima ratio) olarak başvurulabilir. Bu sebeple de, zihnî engelli kişiler⁸⁰ hakkında kapsamlı kayımlık tedbiri uygulanamaz. Böyle bir durumda, kişiye özel tedbirler alınıp, karma kayımlık müessesesinden istifade edilebilir⁸¹.

Kayımlığın bahsi geçen türü, ilgili kişinin bakımı, malvarlığının yönetimi ve hukukî işlemleri ile ilgili her türlü işi kapsar (İMK. m. 398/II). Dolayısıyla, kapsamlı kayyımın görev alanının ayrıca belirlenmesine gerek yoktur. Ancak, belirtilmelidir ki, kapsamlı kayımlıkta da, kişiye sıkı sıkıya bağlı haklar saklı kalır. Zira, bahse konu haklar, fiil ehliyeti sınırlandırılmış olsa dahi ancak ayırt etme gücüne sahip olan kimse tarafından kullanılabilir (İMK. m. 407). Nihayet, yardıma muhtaç kişinin fiil ehliyeti, kendisine kapsamlı kayyım atanmasından etkilenir. Zira, İMK. m. 398/III gereğince, ilgili kişinin fiil ehliyeti, kendisine kapsamlı kayyım atanmasıyla birlikte kendiliğinden sona erer⁸².

SONUÇ

Türk Medenî Kanunu ve eski düzenlemenin aksine, İsviçre Medenî Kanunu'nda yetişkinlerin korunması için tek bir resmî tedbir türü olarak kayımlık öngörülmektedir. Kayımlığın türleri ise, esnekliğin sağlanması ve ihtiyacın karşılanması için arttırılarak altıya çıkarılmıştır. Bunlar, refakat kayımlığı, temsil kayımlığı, yönetim kayımlığı, katılım kayımlığı, karma kayımlık ve kapsamlı kayımlıktır. Bu sayede, orantılılık ilkesinin güçlendirilmesi ve somut olayda kişiye özgü tedbirlerin alınması hedeflenmektedir.

Eski düzenlemeden farklı olarak, artık kayımlığın bazı türleri fiil ehliyetine etkide bulunabilir. Meselâ, temsil kayımlığında, yönetim kayımlığında, katılım kayımlığında, karma kayımlıkta ve kapsamlı kayımlıkta

⁸⁰ Zihnî engelden ne anlaşılması gerektiği hakkında bkz. § 3, I.

⁸¹ **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 97; BBl, s. 7048.

⁸² **Yavuz/Erlüle/Topuz**, s. 96; BBl, s. 7048.

bu mümkündür. Ancak, refakat kayımlığında ise, ilgili kişinin fiil ehliyeti sınırlanmaz.

Kanaatimizce, mukayeseli hukuktaki gelişmelere uygun olarak, çalışma konusu kayımlık türlerinin Türk Hukuku'nda da kabul edilmesi tavsiye edilir. Bu amaçla, vesayet yerine, yetişkinlerin korunması hukukuna ilişkin özellikle de İsviçre Hukuku'ndakine uygun hükümlerin ihdas edilmesi doğru olur.

BİBLİYOGRAFYA *

- Akıncı**, Şahin: Borçlar Hukuku Bilgisi Genel Hükümler, 10. Baskı, Konya 2017.
- Akıntürk**, Turgut/**Ateş Karaman**, Derya: Türk Medenî Hukuku, C. 2, 19. Baskı, İstanbul 2016.
- Ataay**, Aytekin: Medenî Hukukun Genel Teorisi, 3. Baskı, İstanbul 1980.
- Ballansat-Aebi**, Suzanne: Erwachsenenschutzrechtsreformen im deutschen und französischen Sprachraum: Terminologische Entwicklung und Übersetzungsprobleme, Parallèles, S. 30/1, Nisan 2018, s. 37-56.
- Botschaft zur Änderung des Schweizerischen Zivilgesetzbuches (Erwachsenenschutz, Personenrecht und Kindesrecht), Bern 28 Juni 2006, Bundes Blatter, s. 7001-7138.
- Dural**, Mustafa/**Öğüz**, Tufan/**Gümüş**, M. Alper: Türk Özel Hukuku, Aile Hukuku, C. 3, İstanbul 2015.
- Elpe**, M. Nezi: Vasilik ve Kayımlık Hukuku, Ankara 1967.
- Eren**, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22. Baskı, Ankara 2017.
- Hatemi**, Hüseyin/**Gökyayla**, K. Emre: Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, 4. Baskı, İstanbul 2017.
- Honsell**, Heinrich/**Vogt**, Peter Nedim/**Wiegand**, Wolfgang: Basler Kommentar, Zivilgesetzbuch I Art. 1-456 ZGB, 2. Auf., Basel-Genf-München 2002.
- Kaplan**, İbrahim: İsviçre Medeni Kanunu'nun (ZGB'nin) Yetişkinlerin Korunmasına İlişkin Yeni Hükümlerinin Değerlendirilmesi, TBBD., S. 137, 2018, s. 375-404.
- Kılıçoğlu**, Ahmet M.: Medenî Hukuk, Temel Bilgiler, 6. Baskı, Ankara 2017.
- Kocayusufpaşaoğlu**, Necip/**Hatemi**, Hüseyin/**Serozan**, Rona/**Arpacı**, Abdükadir: Borçlar Hukuku, Genel Bölüm, C. 1, 5. Baskı, İstanbul 2010.
- Köprülü**, Bülent: Medenî Hukuk, Genel Prensipler-Kişinin Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 1984.

---

* Eserlere yazarların soyadı ile atıf yapılmıştır. Birden fazla eserden yararlanılan yazarların diğer eserlerine yapılan atıflar, kısaltılmış şekilleriyle parantez içinde gösterilmiştir.

- Oğuzman**, M. Kemal/**Barlas**, Nami: Medenî Hukuk, 17. Baskı, İstanbul 2011.
- Sargın**, Fügen: Yetişkinlerin Milletlerarası Plânda Korunmasına Dair La Haye Sözleşmesi, AÜHFD., C. 52, S. 2, 2003, s. 1-75.
- Schynder**, Bernhard/**Murer**, Erwin: Berner Kommentar, Bd. II Das Familienrecht, 3. Abteilung, Die Vormundschaft, 1. Teilband, Systematischer Teil und Kommentar zu den Art. 360-397 ZGB, Bern 1984.
- Özmen**, İsmail: Vesayet Hukuku Davaları, Ankara 1996.
- Özsunay**, Ergun: Medenî Hukuka Giriş, 5. Baskı, İstanbul 1986.
- Öztan**, Bilge: Medenî Hukukun Temel Kavramları, 21. Baskı, Ankara 2006 (Kısaltılmışı: Öztan, Medenî).
- : Aile Hukuku, 5. Baskı, Ankara 2004 (Kısaltılmışı: Öztan, Aile).
- Özüğür**, Ali İhsan: Velâyet-Vesayet-Soybağı Evlât Edinme Hukuku, Diğer Eşin Rıza ve Onamına Bağlı İşlemler, 3. Baskı, Ankara 2007.
- Palandt**, Otto: Bürgerliches Gesetzbuch, Bd. 7, 65. Auf., München 2006.
- Şahin**, Mustafa: İsviçre Medeni Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Türk Hukukunda Ayırt Etme Gücüne Sahip Küçük Ve Kısıtlıların (Sınırlı Ehliyetsizlerin) Nişanlanma Ehliyeti (TMK m. 16/I, 118/II), ABD., S. 4, 2014, s. 83-194.
- Tekinay**, Selâhattin S.: Türk Aile Hukuku, İstanbul 1966.
- Tekinay**, Selâhattin S./**Akman**, Sermet/**Burcuoğlu**, Halûk/**Altıp**, Atillâ: Tekinay Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993.
- Tuor**, Peter/**Schynder**, Bernhard/**Schmid**, Jörg/**Rumo-Jungo**, Alexandra: Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 12. Auf., Zürich-Basel-Genf 2002.
- von Tuhr**, Andreas: Borçlar Hukukunun Umumî Kısmı (Çev. Cevat Edge), C. 1-2, 2. Baskı, Ankara 1983.
- Yavuz**, Cevdet/**Erlüle**, Fulya/**Topuz**, Murat: Yeni Vesayet Hukukuna Doğru: Yetişkinlerin Korunması Hukuku (İsviçre Örneği), İstanbul 2017.
- Zevkliler**, Aydın/**Ertaş**, Şeref/**Havutçu**, Ayşe/**Aydoğdu**, Murat/**Cumaloğlu**, Emre: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler ve Özel Borç İlişkileri, Ana İlkeler, İzmir 2013.

KISALTMALAR CETVELİ

ABD.	: Ankara Barosu Dergisi
ABGB.	: Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch
Art.	: Artikel (Madde)
Auf.	: Auflage
AÜHFD.	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
b.	: bent
BBl	: Bundes Blätter
BCC.	: (belgier) Code Civil
BGB.	: Bürgerliches Gesetzbuch vom 18. August 1896
bkz.	: bakınız
C.	: Cilt
CC.	: Code Civil
dpn.	: dipnot
İMK.	: İsviçre Medenî Kanunu
m.	: madde
S.	: Sayı
s.	: sayfa
SCC.	: Swiss Civil Code
TBBD.	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK.	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK.	: 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu
vd.	: ve devamı
Y.	: Yıl
ZGB.	: Schweizerisches Zivilgesetzbuch

